

**NUORTEN 16 – 18 VUOTIAIDEN
OSALLISTUMINEN
PELASTUSTOIMINTAAN
JA KOULUTUKSEEN**

Ylivieskassa 16.4.2009

Jarmo Haapanen, vs. pelastusjohtaja

Lainsäädännön näkökulma alle 18-vuotiaiden työskentelyyn eri tehtävissä

Alle 18-vuotiaiden työskentelystä on säädetty seuraavat lait ja ohjeet:

- Työturvallisuuslaki 738/2002
- Työsuojelun valvontalaki 44/2006
- Laki nuorista työntekijöistä 998/1993
- Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä 475/2006
- Työministeriön päätös nuorille sopivista kevyistä töistä 1431/1993
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta 302/2007
- Työaikalaki 605/1996

Lisäksi nuorten työntekoa koskettavat muutkin työelämää säätelevät lait ja asetukset.

Perusvaatimukset

Paloaseman päällikön on ilmoitettava alle 18-vuotiaista hälytysosaston toimintaan osallistuvista henkilöistä kirjallisesti työsuojelupäällikölle. Pelastuslaitoksella on velvollisuus pitää heistä luetteloa sekä tehdä heistä ilmoitus työsuojeluviranomaisille. Ilmoitus annetaan työsuojeluviranomaiselle keskitetysti tarvittaessa.

Ilmoitukseen tulee merkitä seuraavat tiedot:

1. työntekijän täydellinen nimi ja syntymäaika
2. työntekijän osoite
3. työntekijän huoltajan nimi ja osoite
4. työsuhteen alkamisaika
5. selvitys työtehtävistä

Ilmoitus tulee uusida aina kun uusia nuoria tulee hälytysosaston toimintaan mukaan. Samalla ilmoituksesta poistetaan jo 18-vuotta täyttäneet.

Paloaseman päällikkö tekee päätöksen nuoren osallistumisesta paloaseman hälytysosaston toimintaan ja pitää yllä paloasema-kohtaista luetteloa alle 18-vuotiaista hälytysosaston toimintaan osallistuvista henkilöistä. Päätöksessä on oltava merkintä siitä, koskeeko hälytysosaston toimintaan osallistuminen vain harjoituksia ja koulutustapahtumia vai myös pelastustoimintaan osallistumista:

- perehdyttämisyksiköllä oleva tai perehdyttämisyksikön läpäissyt voi osallistua hälytysosaston harjoituksiin ja koulutustapahtumiin, mutta ei hälytystehtäviin
- sammutustyökurssin suorittanut voi osallistua paloaseman päällikön päätöksellä myös hälytystehtäviin tämän ohjeen mukaiset rajoitukset huomioon ottaen.

Työturvallisuuslakia sovelletaan sopimuspalokuntien pelastustoimintaan kaikilta osin. Tämä tarkoittaa sitä, että *esimiesasemassa olevat henkilöt vastaavat* työturvallisuuslain 8 § ja 10 § mukaisten toimenpiteiden toteutuksesta koskien kaikkia työtehtäviä.

Nuoren on oltava läpäissyt hyväksytysti työterveyshuollon suorittaman työhöntulotarkastuksen sekä suoritettava toimintakykytestiin liittyvä lihaskuntotesti osallistuakseen hälytysosaston harjoitus- ja työmuotoiseen toimintaan. Lisäksi nuorta koskettaa, mitä erikseen säädetään peruskurssien hakuvaatimuksista ja eri peruskurssien tuottamista kelpoisuuksista:

- Pelastusasetus 787/2003 13 §
- SPEK ohje vapaaehtoishenkilöstön koulutuksesta, versio 18.8.2004
- Pelastuslaitoksen koulutuspäällikön ohje peruskurssilaisten kelpoisuusehdoista versio 1.0 19.6.2008

Osana perusvaatimuksia on paloaseman päällikön huolehdittava, että hälytysosastoon siirtyville nuorille pidetään turvallisuusluento, johon osallistuminen ja luennolla läpikäytyt asiat dokumentoidaan ja tallennetaan paloasemalle. Lisäksi niillä paloasemilla jossa nuoria osallistuu hälytysosastotoimintaan, on pidettävä samansisältöinen turvallisuusluento koko henkilöstölle kerran vuodessa osana muuta työturvallisuuskoulutusta, jotta koko muu hälytysosasto tietää nuorten koulutus- ja työtehtävien rajoitteet. Myös näiden tilaisuuksien osallistujat jaluentorunko on tallennettava.

Palokunnan harjoitukset ja pelastuslaitoksen koulutukset

16- vuotta täyttäneet voivat osallistua pelastuslaitoksen järjestämiin harjoituksiin ja koulutuksiin tässä ohjeessa asetetut työsuojelliset rajoitukset huomioon ottaen. Lähtökohtana harjoituksissa teetettäviä työsuoritteita rajattaessa on, että nuorille ei kouluteta niitä taitoja, joita he eivät saa hälytystehtävissäkään suorittaa.

Poikkeuksia:

- o korkealla työskentelyä voidaan kouluttaa enintään 3 metrin putoamiskorkeudella
- o raivauskaluston käyttöä sekä käsittelyä voidaan kouluttaa *käynnistämättömillä* koneilla ja laitteilla ottaen huomioon koulutettavan laitteen painon asettamat rajoitukset

- o sammutustyökurssin suorittanut saa käyttää harjoituksissa paineilmalaitetta. Paineilmalaitteen käytönjälkeisen huollon saa sammutustyökurssin suorittanut tehdä vain savusukelluskoulutetun valvonnassa. Paineilmalaitteen huollon jälkeisen toimintatarkastuksen tekijänä on oltava savusukelluskoulutettu henkilö.

Lisäksi koulutukseen osallistuvilla tulee olla koulutuksen vaatima suojaruustus.

Pelastustoiminta

Pelastustoimintaan osallistuvan henkilön pitää olla 16- vuotta täyttänyt ja sammutustyökurssin suorittanut henkilö, joka on palokunnan miehistön jäsen ja vakuutettu (vakuutusturva).

Mikäli esimies määrää nuoren henkilön vaaralliseksi katsottavaan tehtävään, niin hänellä on velvollisuus kieltäytyä siitä ikänsä perusteella. Esimiehen on muutoinkin käytettävä tarkkaa harkintaa laittaessaan nuoren tekemään vaaralliseksi katsottavaa tehtävää.

Nuorten rajoitteet työhön

Tässä ohjeessa tarkoitettuja nuoria ei saa käyttää:

- o varallaoloon
- o liikenteenohjaukseen
- o pelastussukellukseen (kemikaalisukellus, pintapelastus, savu- ja vesisukellus)
- o raivaustyöhön vaarallisilla koneilla / vaaranpaikassa
- o kuolleiden ja loukkaantuneiden käsittelyyn
- o ensivastetehtäviin
- o vaaralliset kemikaalien läheisyydessä työskentelyyn...(räjähteet)
- o korkealla työskentelyyn
- o raskaiden taakkojen kantamiseen
- o yksintyöskentelyyn pelastustoiminnassa tai muutoin haastavassa työssä
- o sammutustyön jälkiraivaukseen
- o muihin vaarallisiin tehtäviin
- o yötyöhön

Lisäksi on huomioitava, ettei työskentelystä saa aiheuttaa nuorelle muunlaista vaaraa (esim. rakennussortuma, putoavat esineet jne.), jota nuori ei mahdollisesti osaa itse varoa. Ko. tehtävien kohdalla korostuu yksikönjohtajan sekä ohjaavan henkilön arvio tilanteen riskeistä.

Nuorilla tulee olla tehtävän vaatima suojaruustus ja koulutus.

Nuoren tulee aina työskennellä ja harjoitella vain pätevän henkilön ohjauksessa ja valvonnassa

Sammutustyökurssin suorittanut voi hälytystehtävissä käyttää paineilmalaitetta oman hengityksensä suojaamiseen. Pi-laitteen käytön jälkeisestä huollosta on ohjeet edellä.

Nuorella ei saa teettää pelastuslaitoksen toimintakykytestiin sisältyvää Oulu-rata osiota.